

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13

ROZDZIAŁ I

Środowisko przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich – uwagi wprowadzające	17
1. Definicja przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich	17
2. Delimitacja przestrzeni kosmicznej	25
3. Środowisko przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich jako przedmiot ochrony prawnej	32
4. Problemy środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich związane z działalnością człowieka w kosmosie	43
4.1. Śmieci kosmiczne	43
4.1.1. Pojęcie śmieci kosmicznych	43
4.1.2. Skala zjawiska i źródła jego powstawania	46
4.1.3. Zagrożenia	48
4.1.4. Sposoby usuwania śmieci kosmicznych	53
4.2. Skażenie radioaktywne	56
4.3. Skażenie biologiczne	59
4.4. Inne	62
5. Podsumowanie	63

ROZDZIAŁ II

Ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich w międzynarodowej praktyce traktatowej	67
1. <i>Corpus Iuris Spatialis</i>	68
1.1. Układ o zasadach działalności państw w zakresie badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej łącznie z Księżycem i innymi ciałami niebieskimi z 1967 r.	68
1.2. Porozumienie dotyczące działalności państw na Księżycu i innych ciałach niebieskich z 1979 r.	85
1.3. Konwencja o międzynarodowej odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne z 1972 r.	93
1.4. Konwencja o rejestracji obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną z 1975 r.	102
1.5. Umowa o ratowaniu kosmonautów, powrocie kosmonautów i zwrocie obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną w 1968 r.	109
2. Inne umowy	111

2.1. Układ o zakazie prób broni nuklearnej w atmosferze, w przestrzeni kosmicznej i pod wodą z 1963 r.	111
2.2. Układ o ograniczeniu systemów obrony przeciwrakietowej z 1972 r.	112
2.3. Konwencja o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich z 1977 r.	114
3. Podsumowanie	118

ROZDZIAŁ III

Ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich w międzynarodowej praktyce pozatraktatowej	121
1. Pierwsze międzynarodowe inicjatywy związane z ochroną środowiska kosmosu ...	122
1.1. Międzynarodowy Instrument w sprawie Ochrony Środowiska przed Szkodą Spowodowaną przez Śmieci Kosmiczne	122
1.2. Wytyczne IADC w sprawie Ograniczania Śmieci Kosmicznych	123
2. Problem ochrony środowiska kosmosu z perspektywy Organizacji Narodów Zjednoczonych	130
2.1. Rozwój idei ochrony środowiska kosmosu w ONZ	130
2.2. Wytyczne w sprawie Ograniczania Śmieci Kosmicznych	138
2.3. Wytyczne w sprawie Długoterminowej Trwałości Działań w Przestrzeni Kosmicznej	143
3. Problem ochrony środowiska kosmosu z perspektywy Unii Europejskiej i Europejskiej Agencji Kosmicznej	148
3.1. Uwagi wprowadzające	148
3.2. Europejski Kodeks Postępowania w sprawie Ograniczania Śmieci Kosmicznych	150
3.3. Międzynarodowy Kodeks Postępowania w sprawie Działań w Przestrzeni Kosmicznej	154
3.4. Dokumenty Europejskiej Agencji Kosmicznej	156
4. Standardy Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego	158
5. Ochrona planetarna ciał niebieskich	161
6. Podsumowanie	167

ROZDZIAŁ IV

Zasady międzynarodowego prawa środowiska a ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich	173
1. Zasada zrównoważonego rozwoju	174
1.1. Ogólna charakterystyka	174
1.2. Zasada zrównoważonego rozwoju a ochrona środowiska kosmosu	182
1.2.1. Wspólne dziedzictwo ludzkości	182
1.2.2. Wspólna troska ludzkości	189
1.2.3. Uwagi na tle doktryny i <i>soft law</i>	193
2. Zasada <i>sic utere tuo ut alienum non laedas</i>	200
2.1. Ogólna charakterystyka	200
2.2. Zasada <i>sic utere tuo ut alienum non laedas</i> a ochrona środowiska kosmosu ...	204

3. Zasada prewencji i zasada ostrożności	206
3.1. Ogólna charakterystyka	206
3.2. Zasada prewencji i zasada ostrożności a ochrona środowiska kosmosu	216
4. Zasada wspólnej, ale zróżnicowanej odpowiedzialności	220
4.1. Ogólna charakterystyka	220
4.2. Zasada wspólnej, ale zróżnicowanej odpowiedzialności a ochrona środowiska kosmosu	224
5. Zasada „zanieczyszczający płaci”	227
5.1. Ogólna charakterystyka	227
5.2. Zasada „zanieczyszczający płaci” a ochrona środowiska kosmosu	232
6. Podsumowanie	237
Zakończenie	241
Bibliografia	245